

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Niedziela, dnia 7 września 1919 roku.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

za prenumeratę:
w ŁODZI:
wartość Mk. 14.40
iesięczn. 4.80
Za roznośnienie
fen. miesięcznie.
przez pocztą:
wartość Mk. 19.50
iesięczn. 6.50

Kalendarzyk:

edz. 7.IX Jana M. Reginy.
n. 8.IX Narodz. N. M. P.
1. 9.IX Sergiusza.
10.IX Imienia N. M. P.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

OGŁOSZENIA: Przed tekstem lub w tekście 2 marki za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 10 fen. za wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego. Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Państwowa
Szkoła włókiennicza w Łodzi,
ul. Pańska 115.
z wydziałami:
PRZĘDZALNICZYM, TKACKIM
I FARBNIARSKO - WYKOŃCZALNICZYM.
Opisy kandydatów ze świadectwami z ukończenia 4 klas Szkoły Średniej lub z ukończenia 7 klas Szkoły Powszechnej przyjmuje Kancelaria Szkoły, Pańska 115 (gdzie obecnie Sąd Kregowy), pokój Nr. 20 codziennie (prócz niedziel i świąt) od godziny 10 rano do 1 popołudniu.
Dyrektor Szkoły A. Trojanowski.

PIERWSZY POLSKI SKLEP

Zegarmistrzowsko - jubilerski

poleca 1972 1

obraczki, pierścionki, zegary, zegarki,

CENY KONKURENCYJNE

JAN PLACEK, ulica Brzezińska Nr. 10.

Ze stolicy Polski.

(Od wł. korespondenta.)

Urzymują się tu uporczywe pogłoski, iż minister spraw zagranicznych p. Skrzyński opuszcza ze swego stanowiska przenosząc się do derytu jako ambasador Rzeczypospolitej.

Na jego miejscu ma być powołany Adam Tarnowski, były poseł austriacki w Bukacinie.

Aresztowano tu szajkę fałszerzy legitymacji Wyjazd Władz Wojskowych do Ukrainy i na Wschód.

Ofiarami tych nowych „pogromowych” manewrów Rządu polskiego padli starozakonni man, jego syn i brat.

Zandarmerja W. P. wykryła tu wielkie skła-

dy paserskie rzeczy wojskowych, jako to ubrania, butów, bielizny itd.

Tutaj ofiarą padła znowu „mniejszość narodowa” w postaci Icka Rymarza, Ingelmana i dr.

Ciekawym jest nader zbadanie skąd te przedmioty znalazły się w rękach paserów. Prowadzi się w tej mierze energiczne śledztwo.

Sprawy wewnętrzne Polski.

Warszawa, 6 września (PAT.) Konwent senatorów pod przewodnictwem marszałka Trampczyńskiego postanowił zwołać komisję dla spraw zagranicznych na wtorek 16 bm. Komisję konstytucyjną, budżetową, wojskową, rolną, prawniczą i ochrony pracy na wtorek 30 bm. Posiedzenie Sejmu zaś na wtorek 7 października.

go, który wykona bezwzględnie rozkaz niniejszy. Wykonać to trzeba koniecznie jak najrychlej, aby raz na zawsze dać odstraszący przykład. Z rozkazu: von Ahe, major sztabu generalnego.

Dalsze bestjalstwa niemieckie na Górnym Śląsku.

Represje Niemców w stosunku do ludności polskiej na Górnym Śląsku trwają w dalszym ciągu. Z Raciborza zostali wywiezieni w głąb Niemiec wszyscy więźniowie polityczni.

Niemcy grożą, że zaczną aresztować rodziny powstańców, którzy zbiegli do Polski. We wsi Muroki (Emanuelswegen) oddział „Grenzschutzu” skatował w nieludzki sposób niejakiego Kołodzieja, ojca 11 ściorga dzieci, kiedy zaś ten utracił przytomność, dano do niego 4 strzały, które go położyły trupem na miejscu.

W tych samych Murokach miejscowy poczmistrz Otto zdradził Bialikę, członka P. O. W.; ojca 4-ga dzieci, który został aresztowany i rozstrzelany. Aresztowano w tej wsi 17 letniego chłopca Kiszkę przywiązano do konia i odprawiono do miasta, gdzie został rozstrzelany. Jednocześnie Niemcy szykują się do plebiscytu. Dnia 3 b. m. nadszedł do komendy garnizonu w Raciborzu telegram, aby wszyscy żołnierze niemieckich wojsk rozlokowanych w Niemczech niezwłocznie wracali do swych szeregów, gdyż wkrótce prawdopodobnie nikt z Górnego Śląska nie będzie wypuszczony.

Przed ostateczną decyzją.

Paryż, 6 września (PAT.) Wczoraj przed południem zebrała się naczelna rada międzysojusznicza pod przewodnictwem pana Clemenceau. W obradach uczestniczyli panowie Padarowski i Dmowski, którzy przedłożyli specjalny memoriał w sprawie Śląska Cieszyńskiego. Ostateczna decyzja w sprawie tej jeszcze nie zapadła.

Demonstracja w Pradze Czeskiej.

Wiedeń, 6 września (PAT.) Z Pragi pod datą 5 bm.: Wczoraj na Placu św. Wacława przyszło do demonstracji głównie na tle żywnościowym. Zebrały się tłumy liczące około 20,000, złożone przeważnie z kobiet i legionistów. Mówcy oskarżali o wywoływanie drożyny przez żydów i Niemców. Tłum ruszył ku zamkowi i zaczął się domagać natychmiastowego przyjęcia przez prezydenta Masaryka, który przyjął deputację, wysłaną przez Zgromadzenie i oświadczył jej: że rozumie rozgoryczenie, ale rozgoryczenie nie jest programem. Masaryk nie na to przybył do Pragi, by się bawić w prezydenta i nie będzie przyjmował rozkazów o ulicy.

Powrót

Gdańsk, 5 września. Wyjechał stąd pierwszy pociąg do Warszawy, wiozący zgorą tysiacy ludzi, z migrantów z Ameryki.

Sprawy Górnego Śląska.

Berlin, 6 września (PAT.) Pobyt komisji przybyłej na G. Śląsku zostanie przedłużony jeszcze o tydzień. Żądane sprawozdanie o sytuacji na G. Śląsku odejdzie dopiero w połowie września b.

Proza militarizmu pruskiego

Berlin, 6-go września. (PAT.) Według wiadomości zaczerpniętych u rządu niemieckiego wojskowe na Górnym Śląsku nie tylko nie są pomniejszone, ale według możliwości powiększone.

Dwa dowody kultury pruskiej.

Warszawa, 6 września (PAT.) „Iskra” sowiecka ogłasza 3 ci tajny dokument pruski, odnoszący się do G. Śląska: Pruskie ministerjum wojny, oddział K. r.

B. 4928-19, Berlin 28 lipca 1919 roku. Do szefa sztabu generalnego armii polowej w Kołobrzegu. Sztab generalny winien podwładnym sobie władzom wojskowym, naczelnym komendom oraz samodzielnym formacjom wojskowym wykazać co następuje:

Należy każdego żołnierza polskiego, który przekroczy granicę Śląska uważać za franktirera, jako takiego na miejscu rozstrzelać, przy czym jest to rzeczą obojętną, czy żołnierz będzie schwytany z bronią w ręku czy bez broni. Rozkaz ten tłumaczy się tem, że polacy rozstrzelują każdego żołnierza niemieckiego, którego schwycą, co sprzeciwia prawu międzynarodowemu. Strażom pogranicznym należy wskazać, aby fortelem lub siłą zmusili polskich żołnierzy do przekroczenia granicy.

Należy natychmiast ludzi takich schwycić i odstawić do najbliższego posterunku oficerskie-

Na ziemiach b. monarchji nadunajskiej.

Pokojowość Austrii.

Wiedeń, 6 września (PAT.) Komisja główna Zgromadzenia Narodowego niemieckiej Austrii uchwalił przedłożyć Zgromadzeniu Narodowemu wniosek o przyjęcie traktatu pokojowego przedłożonego przez ententę. Wniosek wejdzie na plenum Zgromadzenia Narodowego dziś. „Neue Freie Presse” donosi, że przyjęcie tego wniosku przez Zgromadzenie Narodowe jest zapewnione.

Daremne żale... próżny trud.

Wiedeń, 6 września (PAT.) Dziś popołudniową dzienniki podają sprawozdanie z posiedzenia Zgromadzenia Narodowego, które rozpoczęło obrady nad traktatem pokojowym. Posiedzenie zagał prezydent Seitz i udzielił głosu kanclerzowi Rennerowi. Renner podniósł, że staliśmy przed alternatywą, iż postanowienia niemieckiego traktatu będą z małymi zmianami zastosowane także do Austrii. Państwa sukcesyjne zostały uznane równe z państwami ententy i utrzymała się fikcja, że państwa miały być tak traktowane, jakby zostawały z nami w wojnie i wyciężyły w tej wojnie. Prawa samostanowienia nie zastosowano do nas. Na północy narzucono nam granicę historyczną, na południu wojskową. Niema Niemca, któryby takiego rozwiązania nie uznał za gwałt. — Następnie zabrał głos poseł Hauser, jako sprawozdawca komisji głównej, i

oświadczył, że podpisawszy traktat, Austria nie będzie w stanie dotrzymać wszystkich warunków. W naszym narodzie, mówił mówca, tkwi przeświadczenie, że sami nie będziemy mogli egzystować, a tylko moglibyśmy istnieć przez połączenie z naszymi braćmi w Niemczech. Nasze połączenie jest wzbronione. Potrzebujemy ententy i dlatego musimy traktat podpisać. Podpisemy ten traktat, jakkolwiek ręka nasza wzdryga się. — Po referacie posła Hausera nastąpiła dyskusja.

Polska będzie pokrywała długi Austrii.

Nauern, 6 września (PAT.) O postanowieniach natury finansowej w traktacie z Austrią niemiecką donoszą z Saint Germain: W rozdziale o długach państwowych postanowiono, że długi przedwojenne pokryją 3 państwa, które powstały po rozpadnięciu się Austrii. Wysokość długów państwa Austro-węgierskiego, które ma zapłacić Polska i Czechosłowacja będą określone przez komisję wykonawczą, gdyż nie porozumiano się jeszcze pod tym względem ani z rządem polskim, ani z rządem czechosłowackim. Długi obliczone będą po kursie giełdy genueńskiej i lipca i sierpnia roku 1918. Postanowienia poprzedniego układu dotyczące likwidacji dóbr państwa austriackiego w krajach nieprzyjacielskich pozostają prawomocne.

które doprowadziły do porozumienia. Dnia 31 sierpnia rozpoczęło dowództwo ukraińskie nowe pertraktacje z Denikinem i te jednak się bez rezultatu. Sfery ukraińskie zdają sobie sprawę z politycznego stanowiska Denikina. W uznaniu armji galicyjskiej tkwi tendencja do odbrania Galicji Wschodniej. Wojna między Petlurą a Denikinem staje się bardzo prawdopodobną. Denikin przez swoje zaangażowanie się na froncie zachodnim i rzucenie sił na zdobycie Kijowa, poniósł dużą porażkę na froncie bolszewickim, utraciwszy równocześnie Carycyn i Kamyszyń. Ze strony Petlury są prowadzone energiczne siłowania zażegnania konfliktu.

Z frontu bolszewickiego.

(Komunikat prasowy.)

Podczas ostatniej ofensywy polskiej na froncie północnym rozbita została prawie zupełnie i zmuszona do odwrotu za Berezynę cała 16ta armja bolszewicka. Zdezorganizowane i rozpierchnięte jej oddziały w sile zaledwie około 25 tysięcy ludzi zajmują obecnie front: wzdłuż Prypeci (na Homel—Briańsk), Szepelowicze, jez. Pielik i do linii rzeki Disney. Zauważono ostatnio wzmocnienie resztek — 16 armji czerwonej oddziałami bolszewickimi, operującymi poprzednio na froncie litewskim. Wobec wielkich strat, jakie poniosła armja bolszewicka na froncie polskim i w związku z gwałtowną ofensywą Denikina i Petlury na Kijów, nie prędko będą mogli bolszewicy na naszym froncie jużupełnić i doprowadzić do porządku swoje zdemoralizowane oddziały, nie przedstawiające po ostatniej klęsce żadnej wartości bojowej.

Losy Bułgarji.

Przyznanie jej dostępu do morza.

Paryż, 5 września (PAT.) Po zbadaniu sytuacji politycznej postanowiła rada najwyższa wiedejskojuznicza wręczyć bułgarskiej delegacji pokojowej tekst traktatu pokojowego, które określa polityczne granice Bułgarji. Rząd bułgarski za pośrednictwem swej delegacji zło-

żył deklarację, że zrzeka się prawa do pewnych wymienionych przez układ miejscowości, włączenie których do Bułgarji nastąpi dopiero później. Z tego powodu Tracja nie stoi na przeszkodzie do zawarcia pokoju.

Komunikacja napowietrzna.

London, 6 września (PAT.) Pomiedzy Londynem a Paryżem ustanowiona została codzienna komunikacja napowietrzna dla pasażerów. Samolot przebiega całą drogę w przeciągu 2-ech godzin 15 minut. Każdy z samolotów używanych na tej linii może pomieścić 15 pasażerów. Podróż kosztuje 17 funtów szterlingów.

Położenie na Ukrainie.

Warszawa, 6 września (PAT.) W Kamieńcu Podolskim, głównej kwaterze Petlury i siedziby rządu Ukrainy nadniestrzańskiej, zapanowała po zajęciu Kijowa konsternacja. Kijów został zajęty dnia 30 sierpnia przez korpus galicyjski i jeden z korpusów zaporozskich (Petlury). W nocy 31 sierpnia weszły do Kijowa oddziały gen. Denikina, wszczęły walkę z oddziałem zaporozskim i wyrzuciły je z miasta, usunęły flagi ukraińskie i zastąpiły je rosyjskimi. Oddziały zaporozskie cofnęły się do Fastowa. Naczelne dowództwo

ukraińskie wysłało delegację do gen. von Bredowa, który na czele wojsk Denikina zajął Kijów, celem zaprzestania walki. Delegacji powrócił z niczem, gdyż von Bredow oświadczył, że Petlury wogóle nie uznaje, a oficerów służących w tych oddziałach traktuje jako zdrajców, uznaje zaś jedynie dowództwo armji wschodnio-galicyjskiej. Wobec takiego oświadczenia nastąpiły pertraktacje pomiędzy generałem von Bredowem a generałem Krauzem (były oficer austriacki, Niemiec), dowódcą korpusu wschodnio galicyjskiego,

Losy tych, którzy trzęśli Europę.

Omsk, 6 sierpnia (PAT.) Przywieziono tu zwłoki wielkiej ks. Elżbiety i wielkiego ks. Sergiusza, zamordowanych przed rokiem przez bolszewików w Permie. Zwłoki znaleziono w jednej z kopalni rudy żelaznej w miejscowości Tlakojewsku. Równocześnie stwierdzono, że zwłoki cara i rodziny jego, zamordowanych w Ekaterynburgu, bolszewicy posiekali w kawałki i spalili. Rozpowszechnione wieści, jakoby córki cara żyły, nie potwierdzają się. Wszystkie córki wymordowano jednocześnie z rodziną.

P. P. S. i bolszewicy.

Komitet Informacyjny (Committee Of Public Information) publikuje pewną ilość dokumentów wymienianych pomiędzy niemieckim rządem cesarskim a rosyjskim rządem bolszewickim.

Z dokumentów tych wynika, że obecni przywódcy rządu bolszewickiego Lenin, Trocki i sp. są niemieckimi agentami, że bolszewicka rewolucja została przygotowana przez niemiecki sztab generalny i subsydjowana przez niemiecki bank państwowy i inne instytucje finansowe.

Dowodzą te dokumenty dalej, że układ w Brześciu Litewskim był ze strony agentów niemieckich Lenin i Trockiego zdradą własnego kraju, dalej, że przez Niemców został wybrany wódz armji rosyjskiej, mający broń Petersburga przed Niemcami, że niemieccy oficerowie byli przyjmowani poufnie przez rząd bolszewicki, jako doradcy wojskowi. Słowem dokumenty te dowodzą, że obecny rząd bolszewicki bynajmniej nie jest rosyjskim, lecz niemieckim rządem, pracującym wyłącznie dla korzyści Niemiec.

„Sciśle tajne”. Komisarz ludowy do spraw zagranicznych. Piotrogród, 10 listopada 1917 r.

„Do Prezydenta Komisarzy Ludowych!

Zgodnie z postanowieniem Rady Komisarzy

ludowych, towarzyszy Lenina, Trockiego i Podwojskiego, Dybnika i Wołodarskiego zostało przez nas uszczelnione co następuje:

1. W archiwach Ministerstwa sprawiedliwości z oddziału do spraw „zdrady” towarzyszy Lenina, Zinowjewa, Kozłowskiego, Kollataja i innych, został usunięty przekaz niemieckiego Banku Rzeszy za Nr. 7433 z dnia 2 marca 1917 r., natomiast zostały przyznane pieniądze dla propagandy pokoju w Rosji towarzyszom Leninowi, Zinowjewowi, Kamienjewowi, Trockiemu, Sumensonowi, Kozłowskiemu i innym.

2. Wszystkie księgi Nin Banku w Sztokholmie, które zawierały konta dla towarzyszy Lenina, Trockiego, Zinowjewa i innych, otwarte na rozkaz niemieckiego Banku Rzeszy za Nr. 2754, zostały skontrolowane. Te księgi zostały wręczone towarzyszowi Müllerowi, który był przystany z Berlina.

Ze zgodą Komisji do spraw zagranicznych E. Polwanow.
F. Zatkind“.

UWAGA. Rosyjska Rada Komisarzy ludowych składała się z Prezydującego Włodzimierza Ulianowa (Lenina), z owczesnego ministra dla spraw zagranicznych Leona Trockiego, obecnego ministra wojny i z posła w Niemczech A. Joffe'go. Uwaga na marginesie w manuskrypcie brzmi: „do sekretnego oddziału B. U.” To jest sposób w jaki Lenin ma zwyczaj skreślać swoje inicjały. Ekwiwalent angielski byłby V. U.—Włodzimierz Ulianow. Gdyby więc nawet nie było innego dowodu przekazu niemieckiego Banku Państwa za Nr. 7433, to byłoby potwierdzeniem jego treści i egzystencji bezpodważalnym łączącym działalność

Lenina z jego winą. A treść cyrkularza egzystuje i brzmi jak następuje:

„Przekaz Banku Państwa z dnia 2 marca 1918 r. przedstawicielom wszystkich niemieckich banków w Szwecji. Niniejszym podaje się do wiadomości, że będą miały miejsce żądania pieniężne dla propagandy pokoju w Rosji przez Finlandję. Będą one pochodzić od następujących osób: Lenina, Zinowjewa, Kamienjewa, Trockiego, Sumersona, Kozłowskiego, Kollataja, Siwersa i Merkolina, dla których zgodnie z naszym przekazem z Nr. 2754 zostały otwarte konta w agenturach prywatnych niemieckich domów handlowych w Szwecji, Norwegii i Szwajcarii. Wszystkie żądania wspomniane powinny mieć jeden z następujących podpisów: Dirschau albo Milkenberg. Żądaniom wyżej wspomnianych osób, opatrzonym jednym z tych podpisów, powinno być natychmiast uczynione zadość.”
7433. Bank Rzeszy.

(B) rossor (General) (Stab).

Wielki Sztab Generalny. Biuro Informacyjne. Sekcja R. Nr. 292. Tajne. 12-go lutego 1918 r.

„Do Prezydenta Rady komis. ludowych”.

Departament służby tajnej ma zaszczyt zawiadomić Pana, że u zaarrestowanego naczelnika Konszina znaleziono dwa niemieckie dokumenty z napisami i stemplami Petersburskiej tajnej policji (ochrony). Dokumenty te — są to oryginały przekazów Banku Rzeszy za Nr. 7433 z 2 marca 1917 r., w kwestji odzwarcia konta Pa-

Potop.

Żydzi słowaccy furami przekradają się przez granicę.

(Tel. „Kur. Ill.” Krak.)

Rybro, 6 września. Od kilku dni odbywa się w gwałtownym tempie imigracja Żydów ze Słowaczyny do Polski. Codziennie wykupują bilety kolejowe w Rybniku, Piwnicznej i innych stacjach i wędrują do Polski. Przechodzą przez granicę w jakiś tajemniczy sposób, pod nadzorem. Ponieważ na stacjach obawiają się wykrycia, bilety dla nich wykupują Żydzi z Nowego Sącza. Komenda wojskowa w Nowym Sączu zabrała ich wpuszczając do kraju, mimo to jedyną przeszkodą jest w dalszym ciągu. Od naszego korespondenta z Kowla otrzymamy dzisiaj, dziwnym zbiegiem okoliczności, ważną informację. Wśród uciekinierów z Rosji 80% stanowią

Żydzi, którzy setkami uciekają do Polski, do „ten kraj pogromowy”. Władze pograniczne wojskowe zaznaczają iż jedne rozporządzenie z Warszawy mogło by położyć odrazu tamę tej niepożądanym imigracji. Ale „tam w górę” pisze nasz informator Żydów boją się jak ognia i obmyślają sposoby wywiezienia naszego robotnika do Francji — aby tu dla Żydów stworzyć miejsce. Skandal!

Żydzi z poza Polski szukają schronienia i ratunku w kraju, w którym ich „mordują i rabują”. Tak wyglądają pogromy w Polsce.

Pamiętajcie, każdy szef biura, który daje Żydowi miejsce — zmusza Polaka, któryby to miejsce zajął do szukania chleba na obczyźnie.

PO PRZEWROCIE W EUROPIE.

celu uprzedzenia wypadków.

Paryż, 5 września. (PAT.) Rada najwyższa nawiała się wczoraj nad sytuacją, jakaby się rozwinęła na wypadek, gdyby Niemcy nie zgodzili się zastosować do żądań koalicji, odnośnie Austrii. Zastanawiano się również nad środkami wojskowymi, jakieby należało zastosować przez państwa koalicyjne, w razie gdyby cy w przeciągu 15 dniowego wyznaczonego nie zdecydowali się na usunięcie par. 61 tytułu, który mówi o przyłączeniu Austrii do Niemiec.

Kowe plany Wilsona.

Berlin, 6 września. (PAT.) Wilson podał do wiadomości ogólnej, że w możliwie jak najkrótszym czasie zwoła konferencję, która będzie pracowała nad polepszeniem od podstaw bytu ogólnego i która stworzy nowy stosunek pomiędzy państwami, a pracą.

Humanitarny Wilson...

Waszyngton, 6 września. (PAT.) Prezydent Wilson przedłożył senatowi projekt ustawy uniemożliwiającej przyjazd cudzoziemcom do Stanów Zjednoczonych w celach zarobkowych na przeciąg roku po zatwierdzeniu traktatu pokojowego.

W przededniu ultimatum.

Lyon, 6 września. (PAT.) Posłom rumuńskim w Londynie, Paryżu i Rzymie dano do wiadomości, że państwa koalicyjne zamierzają zerwać stosunki z Rumunią wraz z

Leninowi, Sumensonowi, Kozłowskiemu, Kłemu i innym, biorącym udział w propagandzie pokoju, na zasadzie przekazu Banku Włoch za Nr. 2754. Odkrycia te dowodzą, że w tym czasie nie poczyniono kroków, żeby wykonać wspomniane dokumenty.

W zastępstwie naczelnika oddziału (podpisano) R. Bauer.
Adjutant — Bukholm.

G. G. S. (Wielki Sztab Generalny). Biuro informacyjne. Wydział R. Nr. 733, 25-go lutego 1918 roku. Bardzo tajne.

Do Prezydenta Rady Komisarzy Ludowych I. Według informacji naszej tajnej agentury, przesłano w oddziałach, operujących przeciwko niemieckim wojskom i przeciwko korpusowi austriacko-ukraińskiemu propagandę wzywającą do powstania narodowego i do walki z Niemcami i ich sprzymierzeńcami, ukraińcami. Proszę Pana o zawiadomienie mnie jakie środki podejmie rząd, żeby zapobiedz tej szkodliwej agitacji?

(podpisano) Za szefa Wydziału R. Bauer.
Adjutant Heinrich.

Sztab Generalny marynarki Nr. 85, 14 czerwca 1919 roku. Bardzo tajne.

„Do Rady Komisarzy Ludowych I”

Zgodnie z instrukcjami niemieckiej komendy marynarki, których udzielono dziś przez ra-

dyby rząd rumuński nie zastosował się bezwzględnie do warunków noty przysłanej w sprawie opuszczenia Węgier przez wojska rumuńskie.

Odbiór oudzego.

Wiedeń, 6 września. (PAT.) „Neues Wiener Tageblatt” podaje szczegóły traktatu pokojowego z Austrią, dotyczące sprawy wydania dzieł sztuki. W 12 miesięcy po podpisaniu traktatu ma być utworzona komisja, do której mają zgłosić swe pretensje Polska i Czechy.

Po plaście.

Lyon, 6 września. (PAT.) Były cesarz Karol sprzedał swoje akcje żeglugi na Dunaju angielskiemu przedsiębiorstwu, ze sprzedaży uzyskał wielkie sumy za które zakupił natychmiast angielskie papiery wartościowe. Pisma włoskie przypuszczają, że Anglicy skupują kompanie okrętowe nie tylko na Dunaju lecz także na Odrze i Renie, aby mieć wpływ, na żeglugę wewnętrzną w Europie.

Wskazówka dla Polski.

Wiedeń, 6 września. (PAT.) Serbia pójdzie za przykładem Rumunii i nie podpisze traktatu pokojowego z Austrią. Rząd belgradski nie może uznać postanowień traktatu o ochronie mniejszości narodowych, ponieważ postanowienia te są naruszeniem praw suwerenności.

djo A, zwracam się do rządu rosyjskiego z propozycją, by przesłali koleją nasze trzy rozebrane łodzie podwodne, do Oceanu Spokojnego. Przy zawieraniu układów pokojowych i podpisaniu pokoju między Rosją i Niemcami musi być ten transport natychmiast zaczęty, przyczem przy zakończeniu wojny, transportowane okręty będą pozostawione do dyspozycji rosyjskiego rządu.
Kapitan porucznik Rud. Müller.

Wielki Sztab Generalny. Biuro wywiadowcze. — Oddział R. Nr. 750, 27 lutego 1918 r. Bardzo poufne.

„Do prezydenta Rady komis. ludowych I”

Wobec nieotrzymania odpowiedzi na moje zapytanie z 25 lutego, mam zaszczyt prosić p. po raz drugi o możliwie szybkie powiadomienie co do siły i rodzaju wojsk rosyjskich, wysłanych do Pskowa i Narwi. Równocześnie przypominam panu z polecenia pełnomocnika sztabu generalnego, że mianowanemu gen. Parskiego na wodza naczelnego rosyjskich sił zbrojnych na miejsce gen. Boncz-Brujewicza, którego postępowanie nie zadawało niemieckiej komendy naczelną, jest ze wszech miar pożądanym. Ze względu na napadanie i grabienie niemieckich właścicieli rolnych w Estonii i Liflandii, które wedle naszych dochodzeń były przeprowadzone z wiedzą gen. Boncz-Brujewicza, i jego nacjonalistycznej propagandy w Orle, jest jego dalsze pozostanie na stanowisku generała niepożądane.
Kierownik oddziału: Agaster.

Zbrodnie mnożą się.

Poznań, 6 września. (PAT.) Z Berlina do nas: Komisarz rządowy Hörsing przyznaje, że wiara w sprawiedliwość Niemiec na Śląsku rozwinęła się i sądzi już teraz, że wynik plebiscytu będzie prawdopodobnie niekorzystny dla Niemiec. Centrowcy wyrażają swe zdziwienie, że rząd wyraził Hörsingowi votum zaufania, chociaż człowiek ten nie śmie pokazać się bez eskorty wojskowej.

Aha!

Głazyn, 6 września. (PAT.) Wczoraj wieczorem odbyła się konferencja rady robotniczej zagłębia ostrawskiego z czeskim ministrem pracy. Minister zaznaczył że Czesi potrzebują węgla śląskiego, finanse czeskie są w złym stanie. Kurs korony czeskiej wskutek olbrzymiego importu jest niski, aby go podnieść Czesi muszą eksportować rocznie co najmniej za pół miliona koron węgla.

Porządki w Europie.

Kopenhaga, 6 września. (PAT.) Anglia czyni przygotowania do rozstrzygającej walki z Rosją. Codziennie odchodzi do Rosji po 3,000 ochotników. Rząd angielski zamierza podnieść liczbę ochotników do 6,000 dziennie.

I we Francji krucho.

Lyon, 6 września. (PAT.) Radio pozn. Rząd francuski uznał za nieuniknione zaprowadzenie kart chlebowych. Obecnie brak we Francji 45 milionów korcy pszenicy. Hoover oświadczył, że Francja otrzyma pod tym względem pomoc Ameryki o ile zastosuje u siebie wszelkie ograniczenia. Mimo to ceny na zboże zwiększyły się.

Zawikłania na Wschodzie.

Wiedeń, 6 września. (PAT.) „Times” podaje z Tokio, że Japonia zarządziła powołania 4 roczników z terminem do 16 września. Wkroczenie na Syberję ma bezpośrednio nastąpić.

Czerwony terror.

„Trybuna Polska” donosi ze Lwowa: Narodowy Związek Robotniczy zwołał wiec w sali „Sokoła” w sprawie postulatów robotniczych na najbliższej sesji sejmowej. Referował miał poseł okręgu łódzkiego Fichna. Wiec zagał Rutkowski Teodor im N. Z. R. Wówczas na trybunie zjawił się poseł Hausner w otoczeniu członków swego stronnictwa i zaproponował zebranie dyskusyjne. Powstała opisanie się nie dająca wrzawa, gdyż socjaliści prze-

Jak się przedstawiał tymczasem stosunek P. P. S. do bolszewików, niech wyjaśni poniższe: W postępowych kręgach inteligencji polskiej istnieje jakoby otchłani między ideologią komunistyczno-maksymalistyczną a ideologią patriotyczną polskiej partii socjalistycznej. Jest to błąd. Istnieją dowody, że w r. 1918 i w pierwszych miesiącach 1919 menażery partii P.P.S. znajdowali się w stałej korespondencji z moskiewskimi Sowietem. Niniejszy zaś artykuł przepisany został z roczników Naprzodu w Bibliotece Jagiellońskiej, gdzie przy tej sposobności skonstatowano, że niektóre numery Naprzodu, całe strony, pewne artykuły, widocznie bardziej kompromitujące, są usunięte i wycięte, roczniki zaś 1914 i 1915 „na stałe wypożyczone”. Oto co pisze między innymi bojowy organ p. Daszyńskiego:

(Nr. 262 i 263 z dnia 18 i 10 listopada „Naprzodu” krakowskiego Rocznik XXVI w urywkach).

„Zapasy między Leninem a Kiereńskim dobiegają końca.

My, jako Polacy(?) i jako socjaliści z całego serca z sympatjami naszymi stoimy po stronie Lenina.

Lenin jest tym mężem, który dziś w sposób światu celowo imponujący ratuje honor sztandaru socjalistycznego, wskrzesza w masach wiarę w socjalistyczny ideał międzynarodowego zbratania wyzwolonych ludów”.

mocą starali się usunąć z trybuny niemiłych przeciwników.

Posunięto się do tego, że posła Fichnę ścagano z trybuny i mocno poturbowano, szamocąc się z nim.

Wywołana awantura odniosła swój skutek. Lwia część członków N. Z. R. opuściła salę, wówczas dopiero zaproponowano wybór prezydium wiecu.

Poseł Hausner w 1 1/2 godzinym referacie na swój sposób, powtarzając się kilkakrotnie, opowiadał o tem, czego dokazało jego stronnictwo w Polsce.

Typowy ten demagog, przypominając celem rozjrznięcia słuchaczy walki bratobójcze 1905 r. w Królestwie, bez zająknięcia odważył się na stwierdzenie, że demokracja narodowa jest winna wybuchu wielkiej wojny, do której mogła nie dopuścić gdyby chciała. Wynika jasno, że endecja jest większą potęgą od Anglii, ba od całej koalicji, większą od sprzymierzonych potęg centralnych, które wojnę wywołały. Laco właściwie p. Hausner uważa robotników lwowskich, jeżeli ośmiela się podobne absurdy im podsuwać? Jest to zaiste zbyt grube zuchwalstwo.

Ale p. Hausner jechał galopem dalej, wreszcie dojechał do Śląska Górnego. I tu jak z bicia trząsł, palnął drugie głupestwo. Powiedział ni mniej, ni więcej, że obecne powstanie ludu śląskiego jest wyłączną zasługą P. P. S.! A przecież wiadomo, że wpływy P. P. S. na Górnym Śląsku są znikome i że obecny ruch powstał żywiołowo pod naciskiem gwałtów i przesłado-

wań niemieckich, że jest ruchem w całej okazałości narodowym.

Gorszem, a nawet wprost ohydny jest ich stanowisko wobec N. Z. R. z Królestwa — stanowisku czysto „galicyjsko-austriackie”. W całym przemówieniu p. Hausnera brzmiało to wciąż bez przerwy. „Nie pozwolimy — wołał — aby wdzierali się tutaj przybysze z Królestwa, aby „naszą Galicję” zakażano podobnymi próbkami. To jest „nasz” obszar, do którego „obcym” wara.

Znakomicie ujął myśl mistrza jakiś drugi mówca, który nazwał przedstawicieli N. Z. R. błaznami, a sam w sposób błazeński rzucał się na nich, wrzeszcząc: „Nie dajmy im przekraczać kordonu austriackiego!!” Wprawdzie był to aryjczyk, ale tak usposobił w końcu niektórych słuchaczy, że zaczęto wołać: „Niech żyje pan Herman Diamant!” — p. senator Morgentau i rząd Moraczewskiego, usprawiedliwiając postępowanie i P. P. S., że nie może dopuścić do tego, aby obcy na gruncie lwowskim psali im ich robotę.

Z mozołem udało się dojść do głosu posłowi Fichnie, który krótko przemówił mniej więcej w te słowa: „W polemikę wdąć się nie mogę z p. Hausnerem, bo gdybym wam powiedział prawdę, wypędziłbyście mnie pięściami i kijami. Jestem byłym oficerem i brygady, byłem ranny, byłem więziony przez Prusaków. Protestuję przeciw terrorowi i gwałtowi, który zapanował na sali”. Poczem opuścił salę wraz z członkami N. Z. R.

Łódź się budzi

k) Obecnie w Łodzi pracuje w fabrykach, już uruchomionych, około 10 do 12 tysięcy robotników.

Samych robotników fabrycznych, pracujących uprzednio w przemyśle, jest jeszcze bez pracy około 50 tysięcy, reszta bezrobotnych, to handlarze, rzemieślnicy i ludzie bez zawodu.

W ciągu miesiąca uruchomiona będzie cała stara fabryka Geyerowska, tak zwana „Biała”. Dziś u Geyera pracuje już tysiąc robotników, a wkrótce pracować będzie drugie tyle. Dyrekcja Armii Geyra zakupiła w Ameryce sama 8 tysięcy bel bawełny, z tej ilości już 4 tysiące wysłano i jest w drodze. Firma ta może pracować w pełnej produkcji przedwojennej.

Przystąpiono do remontu i uruchomienia fabryki Biedermana przy ul. Kilińskiego 3, oraz Stolarowa przy ul. Rzgowskiej 10.

Uruchomiono dalej fabryki: Hofrichtera przy ul. Kątnej 5, Cezarego Eisenbrauna przy ul. Kilińskiego 210, Regireza przedzalnia przy ulicy Aleksandrowskiej 111, w manufakturze widzewskiej, w fabryce Ossera przy ul. Kilińskiego i kilku pomniejszych. W fabryce Kaszuba przy ul. Drewnowskiej przystąpiono do remontu. Fabryka Biedermana 20 b. m. puszczone zostanie

na próbę, zaś na dobre uruchomiona na 1-go przyszłego miesiąca.

Komisje robotnicze polskich związków zawodowych z ul. Głównej 31 pertraktują z 5 fabrykantami wyróbów wełnianych, czynnych dla wojska, w sprawie warunków płacy, żądając zrównania z warunkami płacy, jakie otrzymano w tkalniach zarobnych. Fabryki te są następujące: Barcińskiego, Grohmana, Wojdyławskiego, Wienera, Kindermana, Leonarda, oraz fabrykatorów wełny czesankowej, Dessurmonta, Motte i Meillassoux, oraz Allarta i Rousseau, t. zwane popularnie „stara” i „nowa francuzów”, jednakże fabryki te są tak zdewastowane przez Niemców, iż remont jest trudny i potrwa długo.

Niektóre z fabryk pomniejszych pracują już na dwie zmiany.

Fabryka Geyera otrzymała już surowiec ponad ustalone maximum 30 procent przedwojennej produkcji. Komisja pracy w polskich związkach zawodowych opracowuje cennik płacy dla robotników, zatrudnionych w wykończalniach oraz zajęta jest wypracowaniem regulaminu wewnętrznych w fabrykach, któryby obowiązywał do chwili ewentualnego wprowadzenia rządowego obowiązującego ustawodawstwa fabrycznego.

„Lenin pokazał co zdziałać powinna i co zdziałać może polityka socjalistyczna, jeżeli jest szczerą i konsekwentną. Bodaj jako tako sprawiedliwy pokój osiągnąć — powiada Lenin — nie będzie się klasa pracująca czepiała tego czy owego pretekstu, celem przedłużenia mordowni, nie będzie się upierała przy szczegółach — byle jaknajprędzej pokój przywrócić cierpiącej i krwawiącej ludzkości.

Taki jest sens propozycji pokojowej Lenina, wystosowanej do wszystkich państw wojujących. To co głosi Lenin jest to jakby wyjęte z duszy, z pod samego serca najszerzym warstwom ubożego ludu wszystkich narodów”.

„Tem zaskarbił sobie Lenin wdzięczność całej ludzkości. Dzięki niemu wraca poszanowanie dla czerwonego sztandaru, wiara w ideał socjalistyczny. Gdyby mu się udało choć w części zakończyć tę morderczą wojnę, musieliby sobie ludzie powiedzieć, wprawdzie nie udało się socjalistom zapobiedz wojnie, ale przynajmniej udało się ją skrócić i zakończyć. Każdy pozna teraz, że idea socjalistyczna jeżeli się jej nie chowa do kieszeni w rozstrzygających momentach, lecz się ją śmiało w czyn wciela, niesie naprawdę światu pokój, ludzkości ukojenie, narodom braterstwo! Cześć Leninowi!

Wobec tego kim jest Lenin, do czego dąży i jakie wobec Polski zajmuje stanowisko, wprost niepojętnym wydaje się jak może w polskiej

prasie znaleźć się dziennik mienawistnie przeciw Leninowi występujący.

Wracamy jednak do pytania co komu w Polsce zależy może na zwycięstwie Kiereńskiego, lub upadku Lenina, lub na wychwalaniu pierwszego a spotwarzaniu drugiego. Angielscy lordowie mają w tem interes, ale jaki interes, pytamy, mogą mieć w tem Polacy? Zaden. Przeciwnie. Nasz interes narodowy stawia nas po stronie Lenina.

Jak w wielkiej rewolucji francuskiej, przyszli do steru żyrondyści, po tych wreszcie jakobini, tak i w rewolucji rosyjskiej październikowcy i kadeci. Rodzianko i Miłukow władzę pochwycili, rychło jednak miejsca ustąpić musieli socjalistom umiarkowanym, Kiereńskiemu i Cereiellemu, ale po tych przyszć musieli socjaliści skrajni z Leninem na czele. Jest w tem logika historii. Albowiem szerokie masy robotników, chłopów i żołnierzy niemogą się zadowolić papierowymi zmianami zasad konstytucji, pragną namacalnych zmian w swem położeniu. A więc zmiany położenia wojennego na pokojowe. Wojny mając dosyć i nędzy przez wojnę wywołanej i jeżeli Kiereński, zamiast kończyć wojnę prawił im o honorze zaangażowanym wobec koalicji, to masy mrące z głodu czy od kul odpowiadają mu w końcu, jak umierający aktor w dramacie Szekspira: „Niech diabli biorą honor domu” i

W związku z częściowym uruchomieniem przemysłu Łódzkiego, rozpoczęła się już gorąco pozostających w mniei lub więcej luźnym związku z samem przemysłem.

Można śmiało rzec gdyby nie brak w to w listopadzie Łódź mogłaby być praktycznie normalnym ruchem.

Przemysł chemiczny.

c) Zorganizowane wiosną r. b. Polskiewarzystwo Gazownicze, otrzymało obecnie brzymią koncesję Rządu Polskiego na długą letnią eksploatację fabryki chemicznych produktów suchej destylacji drzewa, położonej w puszczy białowieskiej w miejscowości Nowka, pow. Prużańskiego, ziemi Grodzkiej.

O rozmiarach eksploatacji powyższego przemysłu drzewnego będziemy mieli pojeżeli zważymy, iż przy uruchomieniu czwartej części fabryki, spotrzebować ona będzie sto tysięcy metrów kubicznych drzewa liściatego rocznie. Materiał ten czerpany będzie z puszczy po uzgodzeniu gospodarstwa leśnego surowym uwzględnieniem warunków ochotliwości.

Na początek uruchomioną zostanie produkcja węgla drzewnego, spirytusu metylowego, kwasu octowego, acetonu, octanu wazelinowego i smoły drzewnej — produktów niezwykle cennych dla przemysłu wojennego.

Placówka powyższa, poza względami natury ekonomicznej, ma również wielkie znaczenie polityczne, gdyż rzuci na kresy wschodnie liczną grupę inteligencji polskiej, której wpływ od czasu się bardzo dodanie na atmosferę miejscowej.

W dziale gazownictwa powołano pierwszą rzędną siłę polską w osobie inż. Mikołajczyka specjalistę w planowaniu i budowie gazowni.

Tajemniczy samolot.

„Figaro” donosi: Rząd szwedzki wszczął sprawę przeciw hr. de Sains Wieldeniels i dr. Stockausen, poddanym niemieckim, którzy przynieśli paczki, zawierające kosztowności, a wycofane na brzeg przez jakiś tajemniczy samolot.

Kosztowności, które odebrała policja szwedzka, mają wartość 580.000 koron. Kosztowności te należą do ks. Wieda i do rozmaitych członków jego rodziny, a w tej liczbie do króla saskiego, który usiłował w ten sposób uciec i schować nieco klejnotów wartości milionów.

Oskarżonym grozi konfiskata mienia i zienie.

przechodzą na stronę tego, kto im stworzyć może bezzwłocznie pokój.

Gdy się czyta piękne i proste, a tak przekonujące słowa propozycji pokojowej Lenina, to co on powiada o natychmiastowym zawieszeniu broni, usunięciu tajnej dyplomacji, o pokoju bez zaborów, gdy się widzi jak te rzeczy za fantastyczne utopie okrzykane przez reakcyjnych kapitalistycznych, bogacących się na wojnie przez imperialistów ostrzegających sobie apetytliwymi rzeczami stają się bliźkimi, ideały ludźmi do przeprowadzenia, ogarnia człowieka odczucie, że tu nowy świat się rodzi, że zamienia się w rzeczywistość, że oto otwiera się ludzkości droga zbawienia od cierpienia wojny”.

Oto istotne oblicze P. P. S., po zerwaniu z niego obłudnej maski patriotycznej, która się nakłada li tylko ze względów taktyki politycznej.

I taka partja chce dziś rządzić Polską! Artykuł powyższy odstania nam tajej ciekawej duszy stronnictwa, którego wicherzyńska i wiecznie opozycyjna w stosunku do władzy rządu postawa, polityczna niedojrzałość, kokietowanie bolszewików i żydów, warcholstwo oraz krańcowa choć śmieszna megalomania jednego z nich rzuciła kamień pod nogi architektów państwa polskiego.

KRONIKA.

— Uroczystość odpustowa w Konstancy- nowie.

Konstantynów, najwięcej zniszczony w sławnej bitwie rosyjsko-niemieckiej pod Łodzią w 1914, — obchodzi jutro, 8 września, wielki, roczny odpust Narodzenia N. M. Panny.

Ks. profesor Wincenty Ciebartowski, magister teologii, popularny w Łodzi i okolicy, odbudował zniszczony kościół i plebanję. Przed kościołem wznosi się gustowny pomnik T. Kościuszki. Kolejka elektryczna dochodzi do kościoła. Kompania uroczysta z muzyką, pod kierunkiem ks. Wilka, wychodzi z parafii św. Józefa o godz. 7 rano.

Jeżeli będzie sprzyjała pogoda, napewno tłumy łodzian i okolicznych mieszkańców pospieszą na ten jedyny w swoim rodzaju, tradycyjny odpust podmiejski.

— Komitet pomocy dla Górnośląska,

zbrał już 24,972.20 mk., 12 kor. i 6.30 rub.

Podział odzieży amerykańskiej.

k) Komisja rozdzielcza podziału odzieży, otrzymanej z Ameryki, dokonała podziału otrzymanej odzieży, kierując się stosunkiem procentowym ludności. Nie uwzględniono tego faktu, że ludność chrześcijańska jest przeważnie robotnicza i ona to najwięcej ucierpiała podczas wojny, gdy ludność żydowska, przeważnie handlowa, trudni się cały czas zyskownymi przedsiębiorstwami, otrzymuje stale wszelkiego rodzaju pomocy i odzież od żydów amerykańskich i innych, przeto znajduje się w położeniu materialnie lepszym.

Za normę przyjęto stosunek obu grup ludności: chrześcijańskiej 65% i żydowskiej 35%, tej też normie wydano odzież, z ogólnej ilości chrześcijańskie Tow. dobroczynności publicznej otrzymało 11%, żydowskie zaś 6%, wydział obrotowy magistratu, który opatruje biednych bez różnicy wyznania, otrzymał 12% męskiej garderoby i 28% kobiecej, oraz 20% różnej, dalej kszypatura sekcji opieki ministerjum spraw wojskowych, dla inwalidów półtora procent komisja rozdzielcza zatem przeznaczyła dla Związku zawodowych robotniczych 64% odzieży męskiej, 48% żeńskiej i 56% różnej.

Dziwięc odzież oddano całkowicie komitetowi pomocy dzieciom.

Jako rezerwę pozostawiono 5 i pół proc. dla biedni, co nie należą do żadnych instytucji, winni się zgłosić do wydziału dobroczynności przy magistracie.

Instytucje robotnicze i zawodowe otrzymały odzież rozdzielczą pomiędzy siebie, jak następuje: Rada Związków zawodowych przy ul. Łęczyńskiej 13 — 21 proc. Polskie Związki zawodowe z Główniej № 31 — 24 proc., Zjednoczenie zawodowe robotników chrześcijan, Przejazd 34 — 8 proc., Robotnicze związki zawodowe żydowskie z Cegielnianej 28 — 4 proc., Komisja międzyzwiązkowa związków zawodowych żydowskich z Południowej 20 — 7 proc., Klub robotniczy „Ferajnigs” 1 proc., Stow. handlowców polskich i stow. handlowców żydowskich 3 proc. oraz Komitet pomocy byłym jeńcami i rezerwistom 32 proc.

Związki zaw. podzieliły odzież pomiędzy swoich członków autonomicznie, prawdopodobnie przez losowanie.

Na posiedzeniu zgłoszono wiele protestów, w tym separatum co do normy podziału.

— Słuszne zarządzenie.

Szkoła politechniczna we Lwowie zostanie otwarta z początkiem października 1919 r. Studentom, którzy uczynili zadość obowiązkowi służby w wojsku polskim w roku 1918/19, przyznane będą szczególne ulgi, ogłoszone szczegółowo na czarnej tablicy Rektoratu i filii szkoły.

Dopóki trwa wojna przyjęci być mogą do szkoły politechnicznej tylko ci studenci, którzy zadość uczynili obowiązkowi służby w wojsku polskim lub sojusznikiem względnie uznani zostali jako niezdolni do wojska, lub z wojska zwolnieni, albo którzy są w wieku nie popisywalnym. W każdym razie ze względu na to, że szpital wojskowy pozostaje dotąd w gmachu głównym politechniki, a po jego opróżnieniu potrzeba jeszcze dłuższego czasu na doprowadzenie gmachu do pierwotnego stanu, grono profesorów zmuszone zostało do uchwalenia ograniczenia liczby studentów przyjmowanych (numerus clausus).

— Zapis na rzecz T. S. L.

Zmarły 26 kwietnia r. b. w Dąbrowie ś. p. Ludwik Zakrzewski, dyrektor Tow. zaliczkowego, przeznaczył z niewielkiego majątku, jaki pozostał, Towarzystwu szkoły ludowej w Krakowie, legat w wysokości 12,000 kor. na podtrzymanie polskości na kręśach. Jest to w ostatnich dniach drugi już zapis na rzecz T. S. L. jako dowód odczucia potrzeby pracy kulturalno-narodowej i na kręśach i w środku społeczeństwa.

— Drugi zjazd sejmików.

W dniu 16 września r. b. o godz. 10 rano odbędzie się w Warszawie w lokalu biura pracy społecznej, Kopernika 30, drugi zjazd przedstawicieli sejmików.

— Opat.

k) W ciągu dni ostatnich do Łodzi nadeszło dla magistratu zaledwie kilka wagonów węgla, oraz kilka drzewa, dopiero wczoraj przyszedł większy transport drzewa w ilości 14 wagonów z Pomiechówka.

— W czorajszych walkach francuskich w Scall

Zbyszko Cyganiewicz pokonał Seliga w 2 1/2 minuty, Pawlikowski Krotona w 15 minut, Cyklo-Mańko-Baganz bez rezultatu 20 minut, Letow Czarnego pokonał w 1 minutę.

— Z Sosnowca.

Fybryka Szona została zarządzą spółce udziałowej. Dotychczasowi właściciele opuszczają Sosnowiec na zawsze.

Komunikaty.

My, niżej podpisane, członkinie Stowarzyszenia Pracy Kobiet Polskich, Przejazd № 12, protestujemy przeciwko Radzie Nadzorczej i Zarządowi z tego powodu, że Stowarzyszenie to istnieje przeszło 6 miesięcy i było założone w celu dawania bezrobotnym kobietom polkom robót, jakie kobieta może ręcznie wykończyć. Zarząd tego nie spełnił, czego dowodem iż z 300 członkiń pracuje zaledwie 2. Dzieje się to z następujących przyczyn: Jedną członkini Zarządu wzięła pracę z Intendencji wyłącznie dla siebie, która powinna być wykonywaną w Stowarzyszeniu. Zarząd o tem wie i toleruje to i tym sposobem przynosi szkodę członkiniom, gdyż nadal są one pozbawione pracy. Wobec tego, że dany Zarząd uprawia politykę osobistych protekcji i wykazał zupełną nieudolność prowadzenia takiego Stowarzyszenia, my, niżej podpisane członkinie, w liczbie 130, nie możemy tego tolerować i zwołujemy nadzwyczajne zebranie na dzień 7 września r. b. w sali domu Andrzeja 24, o godzinie 3 po poł. O ile liczba członkiń w tym terminie nie będzie

SZKOŁA KOEDUKACYJNA Marji WESOŁEK ul. Piotrkowska № 84

przyjmuje chłopców i dziewczynki od lat 7 i gruntownie przysposabia do szkół średnich. Liczba dzieci ograniczona. Przy szkole wzorowo urządzony ZAKŁAD FRESLOWSKI z ogrodem dla dzieci od lat 4-ch i kursy pedagogiczno-freblowskie. Zapisy i informacje w godzinach szkolnych. 1817-1

dotateczną, odkładamy na następne, prawomocne bez względu na ilość członkiń, na godz. 4 p. p. tegoż samego dnia. Uwaga: Prosimy wszystkie członkinie o liczne przybycie na to zebranie w celu wyboru nowego Zarządu, który będzie wyrazicielem woli wszystkich członkiń i w celu omówienia pracy. 1461 1 (Następuje 130 podpisów).

Ogólne Zebranie.

Ogólne Zgromadzenie Chrześcijańskiego Związku Woźniców i Stangretów odbędzie się w sali domu Ludowego w środę dnia 10 września o godz. 7 wieczorem. Zarząd prosi wszystkich członków o punktualne przybycie. 1968 2

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Dziś, w niedzielę, po południu wodewil p. t. „Podróż po Warszawie”. Wieczorem o godz. 8 5-aktowa sztuka H. Sienkiewicza „Na jedną kartę”.

W poniedziałek po południu o godz. 3-ej krótkowidła „Komediant Turm”, wieczorem komedia Fr. Zablockiego „Fircyk w zalotach”.

U Techników.

c) Onegdaj przy ul. Andrzeja Nr. 3 odbyło się ogólne zebranie członków Stowarzyszenia Techników polskich.

Przewodniczył inż. Koźmiński. Sprawozdanie z ogólnej działalności Stowarzyszenia zreferował inż. Brzozowski. Omawiano następnie stosunek Stowarzyszenia do instytucji pokrewnych. Po dyskusji zapadła uchwała wystania delegatów w celu nawiązania stosunków z wszystkimi pokrewnymi Stowarzyszeniami na obszarze Rzeczypospolitej i zjednostajnienia pracy zrzeszeniowej.

Sprawozdanie kasowe zreferował inżynier Gros.

Wybory dały wynik następujący: Zarząd inż. Szenfeld, Bonedek, Bronikowski, Brzozowski, J. Dyljon, Gros, Kroh, Popielawski i Zajczkowski. Komisja rewizyjna pozostała w dotychczasowym niezmiennym składzie, zatwierdzonym przez aklamację.

W wolnych wnioskach poruszano sprawy natury wewnętrznej i gospodarczej.

Z PIOTRKOWA.

Od 4-ch dni niema chleba. Skutkiem braku tego podstawowego środka odżywczego — pracownicy kolejowi wszystkich wydziałów, na st. Piotrków przestali pracować.

Strajk rozszerza się na inne instytucje.

Na Żołnierza Polskiego.

Bezimiennie 5 mk. — Od p. Trelewicz i współpracownik 18 mk.

Na skarb narodowy.

Adam Pinno 21 rub. 50 kop. sred. i 7 mk. sreb.

Rzadka okazja!!

Wątek, znajdujący się w bardzo zdrowej miejscowości, złożony z 54 morg lasu 23 letniego
14 „ ornej ziemi z ogrodem
30 „ wody dobrze zarybionej
4 „ łąki

Właściwość, składającego się z 14 pokoi z wszelkimi wygodami i bardzo przystępną cenę do sprzedania

Wiadomość: Skład Masła Jerzewicz, Krótka 6A. 1987 1

FARTUSZKI

DAMSKIE 15.50

haftowane
dobrze wykończone

Halki 5.0—

„Reform“

ze staniczkami 50.—

Kolnierze damskie 7.50

duży wybór

Koszule damskie

1939m2 52.50, 26.50

Szmeczki i Rozner, Łódź

Piotrkowska 109.

W LICEUM MUZYCZNYM

Heleny Kijeńskiej w Łodzi
ul. Krótka 9, m. 8.

lekcje rozpoczynają się d. 15 września. 1863n1

Skład nauczycielski stanowią — w klasach fortepianowych: prof. H. MELCER z Warszawy, H. Kijeńska, A. Naruszkiewiczowa, W. Lewandowski z Warszawy, M. Adamska P. Piotrowska i Z. Szepański; w klasie skrzypcowej: prof. Róża Szynier; śpiewu solowego: prof. Antoni Wilgocka z Warszawy; przedmiotów teoretycznych: prof. R. Chojnacki z Warszawy, M. Piotrowski z Warszawy i A. Hechówna; gimnastyki rytmicznej: A. Hechówna.

SCALA

Dziś i jutro po dwa nadzwyczajne przedstawienia.
Nowy Program przy udziale całego zespołu **KABARETOWEGO**

Wielce urozmaicony **Nowy Program** przy udziale całego zespołu
 1) Przedstawienie o godz. 6 p. p.
 2) Przedstawienie o godz. 8.30 w. **Do walki stają następujące pary:**

- Dziś, w niedzielę, d. 7.9.**
- 1) Frenkel — Kroton (decydująca).
 - 2) Cyklop-Mańko — Pawlikowski.
 - 3) Baganz — Lenard (decydująca).
 - 4) Szpicer — Piasecki.
 - 5) Czaruchin — Zbyszko-Cyganiewicz.
 - 6) Czarny — Letto (decydująca).

- Jutro, w poniedziałek, d. 8.9.**
- 1) Zbyszko-Cyganiewicz — Frenkel
 - 2) Pawlikowski — Czarny.
 - 3) Lutów — Czaruchin.
 - 4) Baganz — Piasecki
 - 5) Cyklop-Mańko — Letto.
 - 6) Kroton — Szpicer.

Tylko jeszcze 2 dni!

CASINO

Tylko jeszcze 2 dni!

Zo „Złotej serji” Kopenhaskiej wytwórni „NORDISK” „Najukochańsza żona Maharadzy”, „Oshiki” i t. p.

„OSHIKI” (z krainy Wschodzącego słońca)
 Japoński dramat w 3 częściach. Specjalna ilustracja muzyczna.

Trusty pan i chudy pies | **PANKRACY SERDELEK**

Przewyborna farsa z udziałem fenomenalnego STRIBOLTA, znanego jako „ANTEK SIKAWKA”.

W niedzielę i poniedziałek Passe-partout nieważne.

Rzecz wesoła w 1 akcie, z udz. najlepszych komików duńskich.

1980 1

Początek przedstawień codziennie o 4.30.

Znana pracownia ubiorów damskich

J. Moszkowicz, Łódź, Zawadzka 22,

wykonywa zlecenia w zakresie fachu wchodzące, jako to: kostjomy, palta oraz wszelkie roboty futrzane itp. podczas wojny po cenach umiarkowanych. Rzetelność gwarantowana. Wielki wybór najnowszych modeli. 1990 2

Dziś. **Nowo - otworzony.** Dziś.
KINO TEATR

BELLE-VUE Piotrkowska 17.

Dziś w głównej roli **HELLA MOJA**
 sensacyjny dramat w 5 częściach.

Droga krzyżowa miłości

Początek przedstawienia w niedzielę i dni świąteczne od 3-ej, w powszednie od 5-ej po południu. 1965 1

Fabryka luster i szlifiernia szkła

Sz. MIEDZYBOWSKI

Łódź, ulica Piotrkowska 31.

Posiada na składzie różne ściennie toaletowe i kieszonkowe lustra, jak również wszelkie przybory do luster. Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie szklarstwa wchodzące. 1971 1

A. ANTEZAKOWSKI

KRAWIEC NOWOCZESNY

Nagrodzony Najwyższymi dyplomami Akademii J. P. Thornton'a w Londynie i F. Russela w Paryżu

WYKONYWA

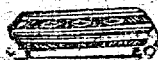
zamówienia z własnego materiału i POWIERZONEGO.

Łódź, Piotrkowska 73
 front II-gie piętro. 1857 1

Doświadczony wojskowy

Kapelmistrz koncertowy

ze świadectwami konserwatorium, biegły nauczyciel muzyki, grający na wszystkich instrumentach, posiadający dużą bibliotekę nut, pragnie otrzymać miejsce. Adres: ul. Długa Nr. 20, Kapelmistrz. 1938 1

ZAKŁAD

POGRZEBOWY

Poleca trumny metalowe, dębowe i sosnowe. Wykonywa się wszelkie eksportacje. 1894n5

P. Szymańska
 ul. Sienkiewicza № 39.
 Karetę do wynajęcia.

SIENNIKI

z tkaniny papierowej za **mk. 13.50.**

Hygieniczne i trwałe. Wysyłam **POCZTA** po otrzymaniu pieniędzy.

UWAGA: 2 szt. Mrk. 25.— Gdyby się nie podobaly zwracam pieniądze. 1957:2

Adres pocztowy **M. Dobrzyński, Łódź, Cegielniana 19.**

Pokój umeblowany

z oddzielnym wejściem, światłem gazowym

wynajmę zaraz.

Wiadomość w „Rozwoju”. 1909 0

1969 1

ROLNICY!

Jedynym najskuteczniejszym i najtańszym
nawozem sztucznym
 jest na wszelkie rośliny

„NITRAGINA”

zastosowanie której daje nadzwyczajne rezultaty. Obecnie nadszedł świeży transport takowej z Poznania pod żyto i pszenicę. Otrzymać można: w Wydziale Handl. Sejmików **Al. Kościuszki 14, pokój 69;** w składnicy **W. H. S. przy Dworcu Kaliskim** i w Skł. **W. H. S. „Monopol” Rokitnicka.**

Bez konkurencji! **Zelówki** 1957 4

Sprzedaz Skór Bernard Bergman, Piotrkowska 14

Szwajcaria

wszelkie tranzakcje kupna przeprowadza
Władysław Arcet.
LUCERNA — Halde 19.

Poszukuje się wykwalifikowanego

BUCHALTERA

któryby podjął się założenia i prowadzenia ksiąg skomputrowanej rachunkowości większej instytucji. — Wymagany cenzus naukowy — minimum 6 klas szkoły średniej. Oferty, opatrzone życiorysem i odpisami świadectw należy składać w Administracji do dnia 10 września 1920 „Buchalter”.

Fabryka wyrobów ceramicznych

„CERAMIKA”

Łódź, Nowe-Tokice

poleca swoje wyroby kamionkowe: garnki, stoje, miski i t. p. majoliki, doniczki do kwiatów zwyczajne i z polewą. Dla zakładów ogrodniczych na doniczki odpowiedni rabat.

Kupujemy stłuczone porcelany (skorupy) w większych ilościach, jakoteż gruz z cegieł szamotowych.

Skład i biuro ulica Piotrkowska Nr. 121.

Popierajcie Przemysł Rodzimy!

POLSKA WYTWÓRNIA NICI

Nowicki, Jaroczyński i Ska

WARSZAWA, Chmielna 65, telefon 270-80.

1880 1

Kursy stenografji i korespondencji.

Dnia 9 września rozpoczynają się

nowe wykłady stenografji polskiej podług uproszczonej metody oraz kursy korespondencji handlowej z zastosowaniem stenografji dla b. słuchaczy wykładów stenograficznych polskich.

Kursy Handlowe Minny Bucholcowej

ULICA PRZEJAZD Nr 20. 1897 1

Garnitury, palta, okrycia, suknie, bielizna, obuwie i t. p. przyjmuje do sprzedaży

SKLEP KOMISOWY

FELIKSA POTZA Sienkiewicza Nr. 35 1895

Pierwszorządny Krawiec Wojskowy Z. WEKSLER, Piotrkowska 32

na składzie wielki wybór towarów dla wojska oraz gotowych bekiesz na futrze. 1762wn2

Geny przystępne.

Państwowa Szkoła Włókiennicza w Łodzi,

Pańska 115, z wydziałami: przedziałniczym, tkackim i farbiarsko-wykończalniczym. Zapisy kandydatów ze świadectwami z ukończenia 4 klas Szkoły Średniej lub z ukończenia 7 oddziałów Szkoły Powszechnej przyjmuje Kancelarja Szkoły, Pańska 115 (gdzie obecnie Sąd Okręgowy), pokój Nr. 26 codziennie (prócz niedziel i świąt) od godziny 10 rano do 1 po południu. 1842 1

DYREKTOR SZKOŁY A. Trojanowski

TOREBEK na 1 do 5 f.

kilkanaście padów do sprzedania po przystępnej cenie.

Z. TERAKOWSKI i S-ka ul. Piotrkowska 91. 1955 1

Zeszyty szkolne hurtownie i detalicznie poleca 1702 2 H. T. KUNERT i S-ka Skład materiałów plimennych i obrazów Łódź, Zawadzka 1. Dla szkół i sklepów specjalnie ustępstwa.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja Nr. 11. wyroby skórne i weneryczne dziny przyjęć: od 9—11 i od 7 i pół p.p. Pante 11—12 rano. 190

Dr. K. Brzozowski powrócił

1748 3 Piotrkowska 55.

Dr. H. Sadkowski

wyroby wewnętrzne specjalnie żołądka i kiszki) Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 120. Telefon Nr 139. 9—11 rano i od 5 do 7 po poł. 156—0

Stancja dla uczniów.

wiadomość w adm. „Rozwoju” 1735 3

Helenów. Niedziela, 7 września 1919 r.

Komitet doraźnej pomocy dla Górnego Śląska

urządza Wielką Zabawę Ogrodową

z łaskawym współudziałem chórów: 1) Tow. śpiew. im. Szopena dyr. prof. Charuby. 2) Tow. śpiew. im. Moniuszki dyr. prof. Milek. 3) Koncert 2-ch orkiestr wojskowych.

Mecz piłki nożnej Klub Turystów-Łódzki Klub Sportowy.

Walka francuska pomiędzy St. Zbyszko-Cyganiewiczem a Aleksandrem Saligą szampionem ciężkiej wagi.

Wielka loteria fantowa. Główniejsza wygrana:

Ciele, prosię, kozy, gęsi, kaczki, kury i wiele cennych przedmiotów. Początek zabawy o godz. 2 ej po południu. Cena wejścia mk. 2.50 dla dorosłych, dla dzieci i wojskowych niższych stopni mk. 1.50. 1951 1

Wysięgi Cyklistów na torze.

Kupuję GARDEROBĘ

meską używaną jak również używaną

„BIELIZNĘ”

meską i damską 1952 2 Kupuję również SZALE KORONKOWE Sklep komisowy Piotrkowska 160 (róg Główniej).

Poszukuję Kompletu dla 2 chłopców

10 i 11 lat, program i kl. gimnazjum filologicznego. Zgłoszenia skrzydka pocztowa Nr. 105. 1898 1

CEGLY

nowej lub starej kupię kilkadziesiąt tysięcy sztuk. Oferty (z podaniem ceny i miejsca) pod ALFA w adm. nistracji „Rozwoju”. 1915

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

9—10	choroby oczu	codziennie	dr. Garliński
10—11	choroby wewnętrzne	„	dr. Magdzioki
11—12	chor. skórne i wener.	„	dr. Dutkiewicz
1—12	choroby kobiece	„	dr. Ługowski
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci.	„	dr. Dzięki
5—1	cinno (płuc i serca)	„	dr. Artyfikiewicz
6—1	chor. kobiece i chirurg.	„	dr. Skusiewicz
7—2	chor. skórne i wener.	„	
2—3	choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Mittelstaedt
3—5	chor. kobiece i chirurg.	codziennie	dr. Marx
3—5	choroby oczu	„	dr. Michalski
3—4	choroby skórne i wener.	„	dr. Stawowozyk
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci	„	dr. Jokiel
3—4	choroby chirurgiczne	„	
3—4	uszu, gardła i nosa	„	dr. Goldberg
4—5	choroby kobiece	poniedziałek, środa i piątek	dr. Goldenberg

WAGI: 1) Lecznica otwarta codzień prócz świąt. 2) Porada 3 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy 656 0

Gruntownie przereperowane 3 parowe garnitury do moczenia 60 i 50 cali szerokość młecarni, również pług parowy ma

DO SPRZEDANIA

A. Jezierski 1917 1 Czempin. W. Ks. Poznańskie.

FOTOGRAFJA

„APOLLO”

Łódź, ul. Rzgowska Nr 2 przy Górnym Rynku

Tanie, prędkie i odpowiednie wykonanie FOTOGRAFJI: dla świadectw, matrykuł szkolnych, paszportów i t. p. 3 sztuki 3 marki. 1870—8

Bielizna, KRAWATY, RĘKAWICZKI, POŃCZOCHY,

M. KOŁODZIEJSKI ANDRZEJA 2

Café Restaurant „Polonia-Palace”

Dzielnia Nr 26 Poleca wyśmienite i smaczne śniadania, obiady i kolacje. CENY UMIARKOWANE. Wieczorem WSPANIAŁY KONCERT amatorów smyczkowych. Z poważaniem 1925 1 Zarządzający J. Jackowski.

Dla pp. Cukierników i Restauratorów

piękne Drzewka Laurowe poleca zakład Ogrodniczy L. KOŁACZKOWSKIEGO Piotrkowska 83. 1589a0

Tylko jeszcze 2 dni!

ODEON

Wielka atrakcja!

Tajemnice Świątyni Kali

Wielki dramat EGZOTYCZNY w 5 aktach. Rzecz dzieje się w Anglii i Indjach Wschodnich.

W roli tytułowej nowa gwiazda kinematograficzna, **URCZAR**

RIA JENDE

Niebywała wystawa. Wyjątkowa gra artystów. Przepiękne zdjęcia z natury.

NAD PROGRAM:

„PAN KONSUL”

Wesoła komedia „NORDISK”.

„Święto zwycięstwa w Wersalu”
ZDJĘCIA Z NATURY. 1919

Helenów poniedziałek 8 września r. b. **Helenów**
Towarzystwo „Sokół” w Łodzi

URZĄDZA

Wielką Zabawę Ogrodową

Na program której złożą się: 1) zawody lekko-atletyczne, 2) ćwiczenia obrazowe podług muzyki, 3) ćwiczenia na przyrządach, 4) skoki przez konia, Koncert orkiestry policji państwowej. Występ chóru Tow. śpiewaczego im. Moniuszki pod batutą dyr. Miłki, **KOSZE SZCZĘŚCIA** Wspaniała iluminacja wodospadu. Piramidy nad stawem wieczorem przy oświetleniu bengalskich ogni. Część dochodu przeznaczona na rzecz ofiar Górnego Śląska, początek o godz. 2 popoł. Bilety do nabycia przy kasie Helenowa. Dla dorosłych wejście 2 marki — dzieci i ucząca się młodzież oraz wojskowi placą mk. 1,50. Bilety do koszy szczęścia 1 Mk. 1935 2

Komisja organizacyjna Spółki Akcyjnej

„TKANINA”

Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich
Łódź — Poznań.

Zawiadania Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich, jak również Polaków chrześcijańskich chcących wziąć udział w unarodowieniu przemysłu i handlu naszego, o liczne zapisywanie się na akcje Spółki Akc. „Tkanina”
Kapitał zakładowy spółki 3 mil. marek
Dotąd podpisano akcji na przeszło 2 miliony. — Zapisy do dnia 16 września b. r. włącznie przyjmują:

Izba Handlowa Bankowo-Przemysłowa Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich w Łodzi
ul. Piotrkowska 80

Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.
Spółka nabyła już uruchomioną przedsiębiorstwo i tkalnię, oraz pertraktuje o kupno dalszych fabryk pokrewnych działów.

KOMISJA ORGANIZACYJNA

1931 2

Jan Nowosielski

K. Chądzyński

Dr. Smoluchowski

R. Pfeiffer z Łodzi,

Przedstawiciele

Izby Handlowej Bankowo-Przemysłowej Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich

zastępca Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.
Fr. Lisiecki z Poznania, Edm. Sehn z Poznania.

„MARGOT”

64. Piotrkowska 64.

Wyprzedaż sezonowa
PO NIEBYWALE NISKICH CENACH!!!

PLASZCZE jedw.	od Mk. 290.-
Szalafki batystowe	75.-
SUKNIE jedw.	275.-
etamin.	150.-
BLŹKI batystowe	od Mk. 28.-
etaminowe	od Mk. 35.-
HAŁKI bat. z haftem	32.-
morowe	55.-
jedw.	75.-
Staniczki haft.	13.-
KOSZULE damskie haftowane	27.-
Pańczochy w wielkim wyborze	od Mk. 8.-
WYSORTOWANE spódnice wełniane	od Mk. 95.-

Osoby życzące przyjąć na siebie wykonanie
robot asenizacyjnych
proszone są o składanie ofert do kancelarii poczty w
działach biurowych.

Zarząd poczty

Taniej niż wszędzie

Ważne dla Pań!!

Nadszedł świeży transport zagranicznych towarów
Płótno „Silesia”
Madapolam, Zefir,
Etamina i Batysty
od mk. 5.50

Uwaga: Francuzka „Wełna” różn. kol. na sukate
i mundurki od Mk. 16.-

Biały towar na bieliznę i pościel od mk. 7.50

Surówka od Mk. 7.50. Płótno na wyspy i fartuchy od Mk. 12.-
rozmaite towary na męskie i damskie jesienne ubiory

M. BRYL, Piotrkowska 56,
w podwórzu, prawa oficyna
II-gie wejście.

Wybór różnych deseni i kolorów.

Maszyny do pisania

Taśmy do wszelkich maszyn piszących, 1a gatunek prąd
wojenny

Mech. warsztat reparacyjny wszelkich systemów
Maszyna pisania na maszynach wszelkich systemów.
Kupno maszyn do pisania.

Adolf Goldberg, Łódź, Andrzeja

AKWIZYTOR

zdolny, znający klientelę, do zbierania ogłoszeń do piśmie
miejscowych, zagranicznych, do wydawnictw własnych oraz
rządowych POSZUKIWANY

przez Tow. Akc. „Reklama Polska”

Tylko pierwszorzędne siły zechcą składać oferty do
Biura Łódzkiej T-wa, Piotrkowska 84 (Biuro Gersdorfa).

MLYN WODNY

Kupię urządzenie młyna wodnego najnowszej
konstrukcji, ewentualnie z budynkiem do przeniesienia,
ko w dobrym stanie. Dokładne oferty z podaniem cen
do Biura „Promień” Piotrkowska 81, sub „Młyn wodny”
№ 100*.

POSADE

pomocnika - korespondenta - buchaltera
w solidnej firmie lub instytucji handlowej przyjmie absolwent
Akademii Handlowej posiadający języki: polski, rosyjski, nie-
miecki, francuski i angielski w słowie i piśmie.
Oferty sub „Absolwent” przyjmujcie Biuro Gersdorfa, Piotr. 84

to jest „KOŁORYT”?

KOŁORYT jest to najbardziej udoskonalony barwnik do farbowania wszelkich materiałów do sposobem.

KOŁORYT jest jedynym barwnikiem, który farbuje zarówno dobrze bawełnę, jedwab, półjedwab, wełnę, półwełnę i len.

KOŁORYT nadaje materji zupełnie nowy wygląd.

KOŁORYT daje bardzo trwałe ufarbowanie, nie płowieje na słońcu, nie puszcza w praniu i nie

KOŁORYT nie zawiera żadnych szkodliwych dla zdrowia substancji.

KOŁORYT jest wyrobem krajowym.

KOŁORYT konkuruje nie ceną, a wyłącznie dobrocią gatunku.

KOŁORYT jest zatem niezbędnym środkiem w każdym gospodarstwie domowym.

KOŁORYT dostać można w torebkach z dokładnym przepisem w składach aptecznych, składach mydlarniach.

KOŁORYT jest prawdziwy tylko z zastrzeżoną w urzędzie patentowym marką fabryczną „Sowa białej”.

Przedstawiciel na okręg Łódzki

H. Piasecki,
Łódź, ul. św. Anny № 30.

Najtańsze źródło resztek!

Korciaki damskie modne na kostjomy i spodniczki od Mk. 18.—

Wełna na mundurki od Mk. 18 oraz bostony, szewity, tuch-krepy, korty, weloury na palta, sukna, wełna na bluzki suknie i kostjomy, podszewka, barchany i cajt, wszystko o 25 procent taniej, niż w sklepach frontowych, bo w mieszkaniu prywatnym. 1991 1

UWAGA: Dla kupców ustępstwa. **Dzielnia 34** w podwórzu poprz. of. I p.

Wydzierżawie

lub kupie przy cenie przystępnej FOLWARCZEK z ogrodem i sadem, przytem kilka morgów łąki, dobrej ornej ziemi, ze dworkiem, stodołą, inwentarskim budynkiem i czworakiem dla służby. — razem około 30-ta morgów ziemi. Oferty proszę składać sub „Ogrodnik-amator” w redakcji „Rozwoju.” 1963 5

Jeszcze w wyprzedazy

koszule damskie 24.50
koszule męskie 39.00
majtki damskie 24.00
Haiki 24.50
Madapolam, Flaneli 7.90

MAGAZYN MOSKIEWSKI
44 Piotrkowska 44.

Miesięczne zebranie

Cechu czeladzi ciesielskich odbędzie się 6:IX 19 r. o g. 2-iej popoł. Zarząd prosi o liczne przybycie ul. Główna 31. 1973-1

Duża Biblioteka

dziel wyborowych oraz kilka roczników „Wędrowca” i „Tygodnika Ilustrowanego” — wszystko oprawione — tanio do sprzedania. Średnia 22, front 1 piętro. 1945 1

Szkoła Kroju i Szycia

Dyplomowanej Uczeńicy Paryskiej Akademii Kroju Apolonii Kopydłowskiej Łódź, Piotrkowska 154

Nauka kroju, szycia, pasowania i modelowania za opłatą od mk. 10 miesięcznie. Ucenice otrzymują świadectwa. Zapisy codziennie od 9-4. 1947 1

Stare gazety

do obwijania HURTOWO I DETALICZNIE SPRZEDAJE administracja „Rozwoju” 0

Tow. Akc.

„J. JOHN”

W ŁODZI, Piotrkowska 217

poleca ze składu fabrycznego lub w terminach krótkich precyzyjnie wykonane

szybkotnące tokarki

ze śrubą i wałkiem pociągowym o wzniesieniu kłów 210 mm. i długości toku 1 m, 1,5 m, 2 m, 2,5 m, i 3 metry.

Gotowe tokarki są każdego czasu do obejrzenia w warsztatach fabryki.

:: Opinie firm krajowych i zagranicznych. ::

BIURO TECHNICZNE

Jan Szopiński i Ska

:: Łódź, Cegielniana 85 ::

poleca jako specjalność: KOLEJKI wążkotorowe, przemysłowe, POMPY parowe do zasilania kotłów, artykuły TECHNICZNE i BUDOWLANE.

1934 5

Zarząd Związku Ekonomicznego Pracowników Państwowych ogłasza

Konkurs na dzierżawę

jadłodajni przy ul. Sienkiewicza № 40.

Oferty do dn. 12 września r. b. należy składać w Państwowym Zarządzie Skarbowym przy ul. Al. Kościuszki № 14, pokój № 80, I piętro.

1974 1

ZARZĄD.

DOBRA RADA czyli „Dialog o podartych butach”

— „Czemu chodzisz jak struty? wszak nowe masz buty...”

1769 1

„Cóż z tego... pieniądz zem wyladował,

„A szewc papieru ci w nie wpakował...”

„Oto smutku mego masz przyczynę

„I radz, bo z rozpacz... chyba zginę”.

— „Lamenty, panie bracie, są zgola zbyteczne, Podzielowanie „ERFAGIEM” jest tu konieczne!!!”

Nowe i stare podzielowania za 7.— Mk. skutecznie

Sklep komisowy „Progres” ul. Piotrkowska № 175.

Drobne ogłoszenia:

Kupno:

Czcionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju”. 939-0

Kupię prywatnie dwa pianina i fortepian krótki niedrogo. Oferty do „Merkur”, Piotrkowska 82 sub „Instrument”. 6533-5

Sprzedaz:

A. A. A. A. Sukno-triko, odkach na uczniowskie i sportowe ubrania, kurtki i kożuski czysto-wełniane, 10-ćwiertciowej szerokości. (Nie zagraniczny lecz łódzki przedwojenny wyrób). Bardzo tanio, bo w mieszkaniu prywatnym. Kilińskiego 40 (Widzewska) m. 10, front II piętro. 6559-10

A. A. A. A. Obrączki ślubne, pierścionki, zegary, zegarki najtaniej kupić można: pierwszy polski sklep zegarmistrzowski-jubilerski, Brzezińska 10, Jan Płacek. UWAGA: przy sklepie zakład reparacyjny zegarmistrza-specjalisty Stefana Kęckiego z Warszawy. 6549-10

AAAA Polecam garderobę męską i damską, swiry, spodniczki, blazki, spodnie, obuwie, obrazy, materiały na ubrania i kostjomy, jedwabie. Wielki wybór płócienek kolorowych na bieliznę białą, fartuchy, wyspy i t. p. Sklep komisowy Wł. Lanckiewicza, Łódź, Sienkiewicza Mikołajewska) 67. 1861-cac 7

AAA Meble! solidnej roboty można najtaniej i najlepiej kupić tylko u Kaluńskiego i Ciesielskiego, skład mebli nowych i używanych, Aleje Kościuszki 39 (Spacerowa) przy Andrzejka. Całkowite urządzenia oraz pojedyncze meble. 6460-8

Radogoskie Towarzystwo

Pożyczkowo-Oszczędnościowe

Zgierska № 64

podaje do wiadomości, że z dniem 1 września 1919 r. wznowiło zaniechaną podczas wojny działalność w zakresie:

- 1) wydawania swoim członkom pożyczek do wysokości 600 marek lub 600 rubli za poręczeniem, albo pod zastaw nieruchomości lub ruchomości, jak również przyjmowanie nowych członków;
- 2) Przyjmowania od członków i osób obcych wkładów na oszczędność tak w walucie markowej jak i rublowej. 1859 1

Fabryka Lemoniady

B. FICE

St. Zarzewska № 87.

Fabryka czynna — przyjmuje obstalunki i rozsyła nadą po mieście. 1932:2

RAJETY Szkolne

HURTOWO I DETALICZNIE (DLA SZKOŁ USTĘPSTWO)

MATERIAŁY PISMENNE MATERIAŁY KANCELARYJNE

poleca

olski Skład Papieru

B. JANKOWSKI

1826 1

2. Piotrkowska 132.

